

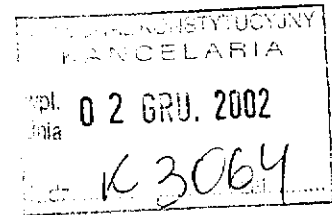
Warszawa, dnia 2.12. 2002 r.

MINISTER ZDROWIA
Mariusz Łapiński

PR-023-AK-202/02/SP

sygn. akt. K 43/01

P a n
Marek S A F J A N

P R E Z E S
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Stanisław Kozłowski

W związku z zapytaniem prawnym dotyczącym skutków finansowych, spowodowanych wejściem w życie w 2001 r. nowego przepisu do **ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw**, tj. art. 4a, Minister Zdrowia uprzejmie wyjaśnia, że przepisy tego artykułu dotyczą tylko samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, które zgodnie z art. 2 powołanej powyżej ustawy, są „przedsiębiorcami”.

Skutki finansowe wejścia w życie przepisów art. 4a, polegają na obowiązkowej „waloryzacji” wynagrodzeń pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, na które nałożony został ustawowy obowiązek przeprowadzenia podwyżek w latach 2001-2002.

Przepis ust. 1 art. 4a ustala wprost kwotę (203 zł), jako przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla każdego pracownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w roku 2001. Przyrost ten przysługuje od dnia 1 stycznia 2001 r., niezależnie od daty wejścia w życie ustawy zmieniającej. Ustalenie wprost kwoty 203 zł, jako przyrostu miesięcznego wynagrodzenia pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej było możliwe, z uwagi na to, iż w okresie prowadzenia

prac legislacyjnych, znane już były i przyjęte wielkości makroekonomiczne na rok 2001, w tym prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej oraz średnioroczny procentowy wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Przepis ust. 2 art. 4a zawiera z kolei formułę matematyczną, na podstawie której z użyciem aktualnych na 2002 r. wielkości makroekonomicznych, ustala się kwotę miesięcznego przyrostu przeciętnego wynagrodzenia pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Przepis ten dotyczy tylko roku 2002.

Wynika to wprost z brzmienia tego przepisu (*„wprost(...) w roku 2002 nie może być niższy niż kwota ustalona według(...) wzoru”*). Oznacza to, że przyrost miesięcznego wynagrodzenia może być wyższy od kwoty ustalonej wg formuły matematycznej z art. 4a ust. 2.

Pragnę nadmienić, iż do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, jako przedsiębiorców, stosuje się wszystkie pozostałe przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r., również po utracie mocy prawnej przepisów art. 4a powyższej ustawy.

Fakt wprowadzenia w formie noweli do ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. temporalnego przepisu art. 4a, uzasadniony był głównie sytuacją społeczną pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Władze publiczne uznały bezwzględną potrzebę zahamowania postępującej utraty praw ekonomicznych pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Użyty mechanizm ustalony na okres dwóch lat, miał zagwarantować szybkie odbudowanie statusu ekonomicznego tej grupy pracowników.

Przepisy nowelizujące ustawę z dnia 16 grudnia 1994 r., poprzez narzucenie minimalnych (progowych) przyrostów tych wynagrodzeń w latach 2001 i 2002, automatycznie ustawiły tę grupę pracowników w nieco korzystniejszej sytuacji od pozostałych podmiotów objętych przepisami ustawy. Działanie takie oparte zostało o konstytucyjną zasadę ochrony grupowych praw ekonomicznych i socjalnych w ramach prowadzonej polityki społecznej i gospodarczej.

Wprowadzona ustawą regulacja prawna na lata 2001 i 2002 znalazła zabezpieczenie finansowe w:

- 1) zwolnieniu kas chorych z konieczności zwrotu w 2001 i 2002 r. pożyczki udzielonej z budżetu państwa,
- 2) zawieszeniu wpłaty rat kapitałowych i odsetek w 2001 i 2002 r. oraz
- 3) podwyższeniu poziomu składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W związku z temporalnym charakterem przepisu art. 4a, począwszy od 2003 r. podwyżki wynagrodzeń pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej będą odbywały się tylko w oparciu o pozostałe przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. w trybie negocjacji z przedsiębiorcami (samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej), a więc z pominięciem przepisów ust. 1 i 2 art. 4a tejże ustawy.

Skutkami wejścia w życie przepisów ust. 1 i 2 art. 4a ustawy są wymierne kwoty obciążeń finansowych kosztami podwyżek, budżetów samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w latach 2001 i 2002 (podane w załączonej do pisma analizie).

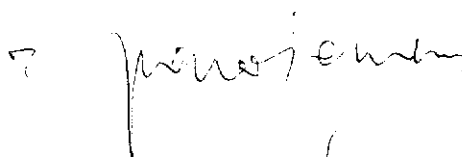
W latach następnych skutki finansowe w ocenie, zarówno Ministerstwa Zdrowia jak i Ministerstwa Finansów nie będą przekraczały, przeciętnie, kwoty odpowiadającej 3% funduszu płac samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Skutki finansowe dla tychże zakładów, zarówno w latach 2001 jak i 2002, jak i następnych dotyczą budżetu państwa tylko w niewielkim stopniu, odpowiednio do liczby zakładów opieki zdrowotnej, których organem założycielskim jest Minister Zdrowia.

Ponadto pragnę poinformować Pana Prezesa, że sytuacja pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej jest przedmiotem zainteresowania obecnych władz publicznych.

Przy Ministrze Zdrowia działa Zespół, do zadań którego należy m.in. monitorowanie i wszechstronna analiza problemów publicznej służby zdrowia oraz opracowanie adekwatnego systemu naprawczego. Zespół zebrał dane od 1004 samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej o wielkości wymagalnych zobowiązań, w tym zobowiązań, co do których nastąpiła cesja na inne podmioty komercyjne, zobowiązań wynikających z porozumień z wierzycielami pierwotnymi, oraz zobowiązań nie objętych cesjami ani porozumieniami.

Równolegle z monitorowaniem stanu zadłużenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzone są prace nad modelem finansowania, który byłby pomocny w procesie restrukturyzacji zadłużenia tych zakładów.

Mariusz Górnicki

Ministerstwo Zdrowia
 Departament Budżetu, Finansów i Inwestycji
 Wydział Analiz Ekonomicznych - Finansowych

ANALIZA KOSZTÓW REALIZACJI USTAWY O NEGOCJACYJNYM KSZTAŁTOWANIU WYNAGRODZEŃ

- Ministerstwo Zdrowia otrzymało informację o realizacji ustawy o negocjacyjnym kształtowaniu wynagrodzeń od 1337 samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.
- Zgodnie z ustawą podwyżkę powinny realizować jednostki zatrudniające powyżej 50 pracowników.
- Wśród badanych jednostek spełniało ten warunek w 2001 roku 981 spośród zatrudniających łącznie 446 081 osób.
- Wśród pozostałych 356 jednostek zatrudniających poniżej 50 pracowników podwyżki wypłaciło 218 spośród zatrudniających łącznie 5 070 osób.
- W niniejszym opracowaniu uwzględniamy jedynie grupę, o której mowa w ustawie. Różnice w wielkościach wydatków poniesionych na realizację ustawy między danymi zawartymi w tym dokumencie a przekazanymi wcześniej wynikają z korekty o wielkości wydatków poniesionych przez spośród zatrudniające poniżej 50 osób, które wyniosły 11 mln złotych w roku 2001 i 6 mln złotych w pierwszej połowie 2002 roku.

ANALIZA KOSZTÓW DO 30 CZERWCA 2002

Wydatki jakie poniosły 981 spośród zatrudniające powyżej 50 pracowników do dnia 30.06.2002 w milionach złotych.

ROK	Bez ZUS pracodawcy	Z ZUS Pracodawcy
2001	844	1016
I półrocze 2002	517	622
SUMA	1 361	1 638

Wydatki jakie powinny ponieść 981 spośród zatrudniających powyżej 50 pracowników związane z ustawą do dnia 30.06.2002 w milionach złotych.

ROK	Bez ZUS pracodawcy	Z ZUS Pracodawcy
2001	$446\ 081 * 203 * 12$ $\approx 1\ 087$	$1\ 086\ 653\ 316 * 1,2033$ $\approx 1\ 308$
I półrocze 2002	$446\ 081 * (203 * 6 + 110 * 6)$ ≈ 838	$837\ 740\ 118 * 1,2033$ $\approx 1\ 008$
SUMA	1 924	2 316

Legenda:

446 081 – średnia liczba pracowników zatrudnionych w 981 spośród zatrudniających powyżej 50 osób.
 20,33% - koszty ZUS pracodawcy

1 924 mln zł – 1 361 mln zł = 563 mln zł

Do dnia 30 czerwca 2002 roku spośród zalegają zatem z wypłatami podwyżek na sumę 563 mln złotych (677 mln z ZUS).

Ministerstwo Zdrowia
 Departament Budżetu, Finansów i Inwestycji
 Wydział Analiz Ekonomicznych i Finansowych

PROGNOZA KOSZTÓW DO 31 GRUDNIA 2002

Zakładając taki sam stopień realizowania ustawy w drugim półroczu 2002, jak w pierwszym można prognozować koszt wprowadzenia ustawy do końca roku 2002.

Wydatki jakie ponoszą 981 spzoz zatrudniające powyżej 50 pracowników do dnia 31.12.2002 w milionach złotych.

ROK	Bez ZUS pracodawcy	Z ZUS Pracodawcy
2001	844	1016
I półrocze 2002	517	622
II półrocze 2002	517	622
SUMA	1 878	2 260

Wydatki jakie powinny ponieść 981 spzoz zatrudniających powyżej 50 pracowników związane z ustawą w latach 2001 - 2002 w milionach złotych.

ROK	Bez ZUS pracodawcy	Z ZUS Pracodawcy
2001	$446\ 081 * 203 * 12$ ≈ 1 087	$1\ 086\ 653\ 316 * 1,2033$ ≈ 1 308
I półrocze 2002	$446\ 081 * (203 * 6 + 110 * 6)$ ≈ 838	$837\ 740\ 118 * 1,2033$ ≈ 1 008
II półrocze 2002	$446\ 081 * (203 * 6 + 110 * 6)$ ≈ 838	$837\ 740\ 118 * 1,2033$ ≈ 1 008
SUMA	2 762	3 324

2 762 mln zł - 1 878 mln zł = 884 mln zł

WNIOSKI

- Do dnia 30 czerwca 2002 roku sp zoz zalegają wypłatami podwyżek na sumę 563 mln złotych (677 mln z ZUS).
- Całkowity koszt realizacji ustawy za dwa lata 2001 i 2002 wyniesie ponad 2 762 mln zł (ponad 3 324 mln zł z ZUS).
- Zakładając, że poziom realizacji ustawy w 981 spzoz zatrudniających powyżej 50 pracowników ukształtuje się w drugim półroczu 2002 na tym samym poziomie, co w półroczu pierwszym do końca roku 2002 szacunkowa kwota należności wobec pracowników wzrośnie do 884 000 000 zł (1 064 000 000 zł z ZUS).